

Absolventské hodnocení výuky na ETF UK

(dříve KEBF, původně HČBF)

Milé kolegyně a kolegové, členové i nečlenové SpEKu,

před sebou máte dotazník k absolventskému hodnocení výuky na fakultě. Jde o iniciativu výboru SpEKu, jejímž cílem je získat podklady pro případný – a dle našeho mínění žádoucí – rozhovor SpEKu, synodní rady a vedení ETF UK o profilu absolventa oboru evangelická teologie. Na fakultě se dnes vyučuje několik „nefarářských“ oborů. Obor Evangelická teologie však je podle církevního zřízení (ŘK čl. 9) nutnou a dostatečnou akademickou průpravou k farářské práci. Jako každý jiný obor vysokoškolského studia, formuluje si také obor Evangelická teologie svůj profil absolventa, tedy to, co má člověk znát a umět na konci procesu zvaného „studium na fakultě“. Profil absolventa samozřejmě musí splňovat obecné požadavky na univerzitní studium humanitního typu. Máme však za to, že by hlas absolventů tohoto oboru mohl být pomocí při práci na jeho aktualizované verzi.

Dotazník Vám posíláme v předstihu k promyšlení, případně vyplnění – podobně jako se posílají volební lístky. Vyplněný dotazník můžete odevzdávat během farářského kurzu v lednu 2017 do připravené krabice anebo do konce ledna 2017 zaslat poštou na adresu výboru SpEKu (Martina Kadlecová, Kopaninky 184, 664 46 Silůvky). Dotazník je anonymní. Počítáme s jeho vyhodnocením a zveřejněním během února 2017.

Předem Vám děkujeme za Vaše odpovědi.

Váš výbor SpEKu, 9. listopadu 2016

Rok začátku studia: **1953**

Rok absolvování / ukončení studia: **2016**

1. Co ze svého dnešního pohledu na fakultě své doby, na rozsahu a způsobu výuky a na jejích vyučujících, nejvíce oceňujete? Co Vám tehdy nejvíce vadilo?
(odpověď do 50 slov, možno vyplnit až nakonec)

(v závorce je uvedena dekáda studia)

★ Vděčně vzpomínám na své učitele v době mého studia na Komenského evangelické bohoslovecké fakultě. Připravili mne pro moji práci evangelického kazatele v ČCE a pro orientaci ve společnosti. Prosím o pochopení, že nechci vyslovovat paušální vyjádření o všech učitelích najednou podle uvedených pětimístných stupnic. (50.léta)

★ Dobré přednášky většiny profesorů, někteří patřili k předním vědcům oboru. V době malé fakulty někteří měli osobní vztah a prof. Řičan s námi v HBS i večerel, poptával se na věci osobní... (50.-60.léta)

★ Oceňuji otevřenost i za dozoru “bolševika”. Co vadilo: 1) ranní vstávání na pobožnost v HBS. 2) kontakty se zahraničím nebyly dost možné. K ocenění: Skvělá úroveň kateder: SZ, NZ, Dějiny, Filosofie. (60.-70.léta)

★ Dobrá biblistika; propojení s mezioborovým studiem bylo nemyslitelné. (70.-80.léta)

★ (+) Biblická teologie, jazyky. (–) předposranost, kolaborace. (70.-60.léta)

★ Studium bylo podnětné, mnohé obory fundovaně přednášené, některé méně – např. systematika, filosofie – katastrofa. Oceňuji osobní přístup, bratrské prostředí. Vadil mi morální profil některých, dále nemožnost svobodného vyjadřování kvůli státnímu dohledu, tím pádem nedostatek literatury atd. (70.-80.léta)

★ Předání odborných znalostí, především uvedení do práce teologické, pastorační, katechetické, do výkladu Bible, přípravy kázání atd., základní rozhled a orientace, rodinné prostředí, dobré vztahy. Tehdy nebyl vikariát, takže mi chyběla možnost osahat si věci v praxi. Ale díky tomu, že jsem vyrůstal ve sboru a ve farářské rodině, mohl jsem vidět jak se co dělá, což pro mě bylo důležité jako příklad nebo jako to, čeho bych se chtěl vyvarovat. (70.-80.léta)

★ Imponovalo a inspirovalo: Odbornost; otevřenost a vstřícnost v osobním kontaktu. Prostředkování zahraničních kontaktů, podnětů, literatury... Vadilo: oportunní jednání pod tlakem vnější represe. (70.-80.léta)

★ Oceňuji důkladnost biblistiky a ve své době poměrně svobodné prostředí k rozhovoru. Nedostatečná byla podle mne výuka systematické teologie a tristní výuka filosofie. Nedostatečná byla také výuka praktické teologie kromě homiletiky. Vadila mi poplatnost některých profesorů tehdejší politické situaci. (80.léta)

★ Oceňuji: u některých odbornost a schopnost přátelsky komunikovat se studenty. Neoceňuji: u některých formálnost a nedostatečnou schopnost předat nám něco užitečného. (80. léta)

★ Ocenění: úcta k pravdě nad námi a závazek kritického sebezkoumání (katedra dějin-Molnár), vysoká úroveň biblistiky (Pokorný, Heller osobní přístup a rozhovory - prof. Heller zvláště inspirující v osobní víře - velmi důležité, byla to doba šíravé skepse). Filipi dobrý pedagog. Ti všichni v nás budoval "otevřenou mysl" - díky. Myslím, že evangelický kazatel by ji měl mít, i když všechny vědomosti jako takové v praxi neuplatní. Problém:- poněkud praktická teologie (poznámenaná postbartovskou nedůvěrou k lidskému prožívání – psychologii) - zcela systematická teologie. Co si počít s mnoha informacemi, jak třídít a vyjadřovat podstatné. Suploval to trochu Molnár. Velký důraz na jazyky - v pořádku, ale pak jsme to nějak nebyli schopni dotáhnout dál. Absence systematického myšlení a praxe možná tedy. Typické asi a taky osudné pro ČCE.- Nemohu hodnotit otázky č. 2-4 paušálně. Mně osobně výše zmínění inspirovali 1-2. Mnoho dobrého jsem tam na jedné straně přijal. Ale pedagogického zřetele jsem na KEBF málo viděl - jak spolu věci a obory vzájemně souvisí. Také schází - scházel studentský farář: v sázce nejsou jen znalosti a schopnost brilantní reflexe, nýbrž i osobní víra. To je samozřejmě na VŠ nadstandard, ale pro práci a praxi faráře nezbytné!! - viz ot. 6. Chyběl (vážně!) tělocvik, péče o tělo. Ztráta semináře - možnost spolu žít - velká chyba. Dále jsem vnímal jakési dusno kolem politiky - viz 4. Ale moc jsem tomu nerozuměl - byl jsem hodně mladý a stál jsem mimo fronty. (80. léta)

★ OCEŇUJI: - biblistiku / ze znalostí tehdy získaných čerpám dosud - církevní dějiny. VADILO: - absence reflexe aktuálního života v církvi a společnosti- špatná příprava na katechezi (děti i dospělých)- chybějící nebo nedostatečná průprava v oblasti pastorační péče (např. průprava k vedení pastoračního rozhovoru, základy psychologie, pedagogiky. (80.léta)

★ Oceňuji úroveň biblických oborů vč. biblických jazyků i jejich užitečnost pro praxi Přátelskou až rodinnou atmosféru. Vadila mi mizerná úroveň systematické teologie, etiky a filosofie. Taky výbava z oboru praktické teologie byla pro far. praxi úzká. A přivítal bych jasnější postojový příklad profesorů v tehdejší společensko-politické situaci. (80.léta)

★ Nejvíce oceňuji přátelské, ba bratrské, svobodné, otevřené ovzduší, a zrovna tak hezké vztahy mezi všemi! Navzájem bylo to jako když někde ve sboru, bylo to takové až i domácké prostředí. Vadila mi filozofie (není to nic osobního vůči br. Hejdánkovi, myslím, že jako filozof, jako člověk křesťan, jako učitel byl skvělý). Etika mi přišla málo praktická. (80.-90. léta)

★ (+) Počátek 90. let: vysoká úroveň biblistiky, individuální přístup ke studentům, velké možnosti zahraničních studií, kvalitní knihovna. (-) Malá zpětná vazba (např. Odevzdané seminární písemné práce byly pouze přijímány a ne podrobněji hodnoceny), nízká očekávaná úroveň studentů. (90.léta)

★ Oceňuji zaujetí pro teologii, kterým nás nakazili: ochotu věnovat čas. Vadila mi nízká pedagogická úroveň – chyběly přehledové přednášky, semináře, jasné curriculum (snad kromě SZ). Až při studiu v zahraničí jsem to zažil. A taky si uvědomil naprostou nedostatečnost výuky praktické teologie. (90. léta)

★ (-) menší možnost praktického dopadu způsobenou občasnou absencí praktického dotažení vyučujícím. (+) Biblické zasazení I nasazení a pozitivní infikaci. (90.léta)

★ Oceňuji uvedení do teologie. Dějiny přemýšlení teologického, asi i filosofii. Novozákonní biblistiku. Vadilo mi, ze zpětného pohledu, malý důraz na praktickou teologii. (90. léta)

★ Nadkonfesijní velmi otevřené prostředí, většina necírkevních studentů, kteří svým zájmem vytvářeli neopakovatelné studijní prostředí... (90. léta)

★ Byl jsem dálkař. Intelektuální, teologické podněty - naučil jsem se rozpoznávat a číst kvalitní literaturu, studijní a základní vědeckou práci, exegezi biblických textů... Příjemné společenství teologie i víry s přednášejícími i spolužáky. // Kdybych nebyl dálkař, chyběla by mi vyšší kvalita i kvantita praktické teologie. (90.-0. léta)

★ V biblických oborech šíří rozsahu výuky. Už tehdy mi vadilo, že v rámci praktické teologie jsme mluvili o tom, jak má praxe vypadat a praktikovali pouze na sborech v rámci praxí. (90.-0. léta)

★ Nejvíce asi kolegiální přístup, otevřenost (některých) vyučujících a jejich erudice a schopnost strhnout. Vadily mi nevelké pedagogické schopnosti některých učitelů. (90.-0. léta)

★ Celé to bylo fajn, náplň studia, možnost výběru ze širší nabídky seminářů atd., pobožnosti u starozákonníků, nakonec i ten zpěv při intenzivních kursech, přátelské vztahy, trochu mi chyběla schopnost profesorů nějak lépe motivovat studenty, podpořit, ale to také bylo asi individuální. (90.-0. léta)

★ Oceňuji: otevření intelektuálního světa. Chybělo: hodnocení, reflexe studentských prací a referátů, pedagogické vedení; PT-kontakt se světovými trendy a realitou. (0. léta)

★ Oceňuji špičkovou odbornost v biblických vědách, vadí mně nedostatečnost v praktické teologii. (0. léta)

★ Neustále v sobě nosím obrovskou nasranost na praktickou teologii [anonymizováno, SpEK] (0. léta)

★ Oceňovala jsem komorní prostředí, fakt, že jsme se s vyučujícími znali – a oni o nás jevíli osobní zájem. Co vadilo? Zpočátku ne docela jasná organizace studia – později se projasnilo. A vadilo mi, že pro budoucí faráře tu toho explicitně bylo velmi málo. Leccos jsem využila, ale mnohé se horko těžko učila ve vikariátu a pak I v praxi. (0. léta)

★ ETF také neprobíhá v modulech (např. k jednomu tématu kombinovaně přednáška i seminář, závěrečná esej). V zahraničí to pro mě byla motivace pro průběžné soustředěnější samostudium, a pro častější diskusi s vyučujícími i s kolegy. Také bych považovala za cennější více úzce tematických zkoušek, než obsahově široké seznamy literatury, při nichž není možné dobře a do hloubky se soustředit na vše. (0. -náctá léta)

★ Oceňuji: Přístup pedagogů, jejich vzdělanost, zápal a ochotu; Možnosti studia v cizině; možnosti zapojení se do bohoslužebného dění fakulty; svoboda víceméně volit předměty (zejm. časově při zaměstnání). Knihovnu. Profesorku filosofie (škoda, že za mě učivala málo). Zlepšit: Přípravu seminářů, praktickou průpravu, vyjasnit celkovou koncepci přednášek i kurzů, zvýšit laťku požadavků a tak i kvality od státnicovaných studentů (srv. Německo). (0. -náctá léta)

★ Oceňuji upřímnost, odbornost a lidskost většiny vyučujících. Filosofie - hlavní zkoušející vyhadzuje, ale nepřednáší, nezná studenty, a nepokouší se jim vysvětlit, co od nich bude chtít. Výťažnost pro práci téměř 0. Praktická teologie jen minimálně připravila, její úkoly musel suplovat vikariát, kt. měl být nadstavbou. (0. -náctá léta)

★ Oceňuji: způsob myšlení, který mi byl při výuce takřka všude a každým vštěpován, totiž kritické a sebe-kritické myšlení. Vadilo mi: občasná nepřipravenost některých kantorů na výuku; dále nevyužití možnosti seminární výuky: některé semináře měly být intenzivnější, měly klást vyšší nároky na studenty, měly vyžadovat soustavnou přípravu na každou hodinu. (-náctá léta)

★ (+) Oceňuji: akademický přístup, šířka probíraných témat a vzdělanost vyučujících. Velkou knihovnu. (-) Měl jsem pocit, že většina vyučujících neumí učit. Jejich vzdělání bylo/je veliké, ale umění ze sebe něco předat pokulhává. Lepší vedení závěrečných prací. "Nejsme farářské učiliště" – to nám bylo stále opakováno, ale co ti studenti, kteří chtějí být faráři? Není to diskriminace? (-náctá léta)

★ Oceňuji přednášky z etiky a religionistiky. Biblické úvody od SZ a NZ kateder. Oceňuji přátelský přístup lidí z ETF a ochotu pomoci a vysvětlit. Negativa: Příliš obtížné zkoušky a zápočty z filosofie. Militantní řečtina a latina. Systematika – buď nuda, nebo riziko ponižování. (-náctá léta)

2. Jaká byla intelektuální úroveň učitelů? (ohodnot'te v rozmezí 1 = vynikající 5 = mizerná)

∅ 1,39

3. Jaká byla pedagogická úroveň učitelů? (1 = vynikající 5 = mizerná)

∅ 2,5

4. Do jaké míry byli pro Vás alespoň někteří učitelé přesvědčiví v otázkách víry a životních postojů? (1 = ano, velmi 5 = vůbec ne)

∅ 1,63

5. Uschopnilo Vás studium na fakultě k vlastnímu teologickému úsudku? (1 = ano, zcela 5 = vůbec ne)

∅ 1,89

6. Kolik % toho, co má podle Vašeho názoru umět a znát evangelický kazatel, jste se naučili na fakultě? (0 – 100%)

∅ 57%

7. Které oblasti vzdělávání byste na fakultě posílili? (odpověď do 10 slov)

★ Oblasti beletrie a poezie pro vzájemný kontrapunkt theologie a literatury. (50. léta)

★ Mnoho lidí čekají od kázání. Snažit se o otevřené společenství, to je tajemství - nedá se naučit, ale někteří k tomu pomáhají. (50. léta)

★ Především katedru "praktické teologie". Problém trvá dodnes!! (60.-70.léta)

★ průnik evangelia s veřejností a politikou, ekonomikou, zelenými iniciativami (70. léta)

★ Filosofie, psychologie (70.-80. léta)

- ★ Psychologii, praktickou teologii – misiologii. Aby faráři byli líp připraveni do praxe a dnešní doby. Vikariát je málo! Je potřeba adepty připravovat již na fakultě. (70.-80. léta)
- ★ Pedagogika, pastorece-psychologie různých věkových skupin, osobnostní rozvoj, rétorika, filozofie. (70.-80. léta)
- ★ Pastýřská péče, osobnostní růst, přesah sborového práce ven. (70.-80. léta)
- ★ Prvky integrující několik disciplín, např. "biblicko-historicko-systematickou dílnu" nebo "religionisticko-eticko-prakticko-teologickou" apod., prvky proti "fachidiotismu" jednotlivých odborností. Neustupoval bych od solidního, kritického vzdělání v biblistice, systematicce, ekumenicky zorientované a přitom zřetelně evangelické teologii. (70.-80. léta)
- ★ Praktickou teologii. (80. léta)
- ★ Katechetiku, filosofii, systematicku (80. léta)
- ★ Systematická, praktická teologie. S liturgikou je to asi lepší, než za nás (byli jsme příliš oslněni civilní interpretací), s hudbou je to asi pořád docela špatné. (80. léta)
- ★ Pastorece, pedagogika, praktická teologie (80. léta)
- ★ Systematickou teologii, etiku, praktickou teologii - aspoň základy z psychologie, rétoriku, pastorece, religionistiku současnosti, hymnologii. (80. léta)
- ★ Praktickou teologii (90. léta)
- ★ Důkladné seznámení s moderní liberální teologií ve všech oborech teologie. (90. léta)
- ★ Praktická teologie, pedagogika, ekumenika. (90. léta)
- ★ Komunikaci, rétoriku, kaplanství, pedagogiku, pastorece (ale neznám současnou přesnou podobu vzdělání). (90. léta)
- ★ Praktická teologie, zejména katechetika. Je ovšem otázka, zdali toto nejde doplnit na delším (2 roky) vikariátu. Fakt je, že praktická teologie chybí. (90. léta)
- ★ Praktickou teologii, liturgiku, pastorece, katechetiku. (90.-0. léta)
- ★ Praktickou teologii, systematickou teologii. (90. - 0. léta)
- ★ Misie, práce s dětmi a mládeží, manažerské a lidrovské dovednosti. (90. - 0. léta)
- ★ Především praktická teologie. (90.-0. léta)
- ★ Pastoračně-psychologickou výbavu. (90.-0. léta)
- ★ Skoro nic, 30% znalostí je dost, mnohé představí vikariát. Možná zavést církevní hudbu... (90.- 0. léta)
- ★ Praktickou a systematickou teologii. (0. léta)
- ★ Praktickou teologii a psychologii. (0. léta)
- ★ PRAKTICKÁ TEOLOGIE - pedagogika, psychologie, poradenství, vlastní duševní hygiena. (0. léta)
- ★ praktická teologie!!! (0. léta)
- ★ Systematická a praktická teologie. Kromě oblastí vzdělávání jsem dlouhou dobu postrádala společenství, které by bylo otevřené pro všechny, tj. více než "partu" těch, kteří se nějak znají a spojuje je zájem, kultura, úroveň diskuse, společný čas... Když se studentským farářem stal Jan Štefan, nacházela jsem takové otevřené a přitom blízké společenství soustředěné kolem studentské kaple a bylo to pro mě cenné. (0. -náctá léta)
- ★ Biblistika (i znalost); Praktická teologie; Filosofie; O pravoslaví. (0. -náctá léta)
- ★ Pastorece, katechetiku (0. -náctá léta)
- ★ Psychologické, sociologické, pedagogické poznatky užitečné v praktické teologii, religionistice. Soudobá filosofie. (-náctá léta)
- ★ Psychologii, manažerský výcvik, rétoriku (-náctá léta)
- ★ Rétorika, praktická teologie, pastorece (liturgie a homiletika). (-náctá léta)

8. Kolik % toho, co jste studovali na fakultě, přímo či nepřímo uplatníte ve své práci evangelického kazatele? (0 – 100%)

∅ 59%

9. Kterých oblastí vzdělání byste se při studiu na fakultě vzdali? (odpověď do 10 slov)

- ★ Řekl bych, že nevím, co vše se nyní učí (60.-70. léta)
- ★ 0? (70.-80. léta)
- ★ Tehdy: ruština, marxismus (70.-80. léta)
- ★ Dříve se filosofie vyučovala špatně, dnes je opačný extrém. Je něco špatně, když studenta zkouší profesorka, která studenty nezná a má nároky jako na studenty filosofie. Student ztrácí čas i motivaci ke studiu, na latinu je také kladen přehnaný důraz (středoškolský způsob výuky). (70.-80. léta)
- ★ Historických úvodů praktických disciplín (katechetika, homiletika, pastorec) (70.-80. léta)
- ★ Společenské vědy (70.-80. léta)
- ★ Už se stalo: marxismu, dějin KSC a KSSS... (70.-80. léta)
- ★ Latiny, řečtiny (80. léta)
- ★ Marxismu, hry na harmonium, ruštiny. (80. léta)
- ★ Nevzdali - spíše rozšířili viz bod 7. (80. léta)
- ★ Žádných, maximálně latiny. (80.-90. léta)
- ★ Filosofie (80.-90. léta)
- ★ Buď se latiny vzdát, nebo ji lépe zapojit do celku. (90. léta)
- ★ Filozofie. (90. léta)
- ★ Nejde přímo o oblasti, spíše některé uchopit v jednodušším modu. Spíše bych ale paletu nabídky rozšířila. (90. léta)
- ★ Asi ničeho. (90.-0. léta)
- ★ Žádné (90.-0. léta)
- ★ Ničeho, vše bylo užitečné. (90.-0. léta)
- ★ Ubrala bych na záběru filosofie a církevních dějin. (90.-0. léta)
- ★ Asi ničeho, rozumím provázanosti, tradičnosti klasického rozvrhu studia evangelické teologie. Vadil mi malý přesah (oproti zkušenosti studia v zahraničí, kde profesori působí dál za svůj obor). (90.-0. léta)
- ★ Nevzdával bych se ničeho. (90.-0. léta)
- ★ Nejvíce oceňuji všeobecný přehled, z konkrétních oborů biblistiku, religionistiku a církevní dějiny. Velký prostor pro zlepšení má praktická teologie a systematická teologie - teologické myšlení i přehled o oborech, propojení těchto dvou. (0. léta)
- ★ Etiky a nepraktické "praktické" teologie. (0. léta)
- ★ Latina... (0. léta)
- ★ Asi žádné, ale některé bych upozadila. (0. léta)
- ★ Ničeho, naopak je toho ve všech oblastech málo. (0. -náctá léta)
- ★ Filosofie (části), ostatní přeuspořádat (0. -náctá léta)
- ★ Filosofie, ne co do rozsahu, spíše formy a rozvržení kapitol (na I. Odbornou vlastně 2 500 let dějin myšlení). (0. -náctá léta)
- ★ Žádných. (-náctá léta)
- ★ Žádné, ale změnit styl výuky. (-náctá léta)
- ★ Gramatika latiny a řečtiny i hebrejštiny. Ocenil bych kurz seznámení s důležitými slovy, termíny. (-náctá léta)

10. Co podle svých vědomostí nejvíce oceňujete na dnešní ETF UK? V čem by podle Vás mohla být lepší? (odpověď do 50 slov)

- ★ Jsem za ETF vděčný - tedy v teologických předmětech. (50. léta)
- ★ Otevřenost světu, otevřenost ekuméně. (70.-80. léta)
- ★ Pý áR. (70.-80. léta)
- ★ Biblistika má velmi dobrou úroveň, vynikající praktická theologie? Farář má prý kázat 40 min! Nezaspal tu někdo dobu? (70.-80. léta)
- ★ Větší nároky kladené na studenty, vyšší odborná úroveň. Přípravovat studenty na náročnost kazatelské služby, nic nepodceňovat. (70.-80. léta)
- ★ Solidní odbornost, mezinárodní rozměr, otevřenost. Lepší: intenzivnější vyzařování odborné práce dovnitř církve. (70.-80. léta)
- ★ Dnešní ETF UK tolik neznám. Podle zpráv i setkání s profesory stále pocítuji veliké manko v praktické teologii (pedagogice, psychologii, reflexi pastoračních rozhovorů...) Postrádám také publikační činnost pro laiky, která dříve k fakultě patřila. (80. léta)
- ★ Erudované vyučující, odbornost, zájem o studující. (80. léta)
- ★ Trvale vysokou úroveň vzdělávání (usuzuji podle absolventů). Naprosto schází rozhovor s církví nad její aktuální situací (např. postavení církve ve společnosti, zmenšující se církev, presbyterně synodní zřízení a jeho případná proměna) a to z teologických pozic. (80. léta)
- ★ Přístupy a problémy - rozšířený záběr a větší náročnost; že i přes finanční nesnižují úroveň. Mohla by být víc propojena s aktuálním životem ČCE a církve vůbec a být jim užitečnější v orientaci. Nebazírovat tolik na jazycích a některým tak znemožnit studium. (80. léta)
- ★ Oceňuji, že tam stále ještě vyučují někteří zbožní evangelíci a že je tam lepší knihovna. ETF UK by mohla být lepší v tom, že by se tam úplně zrušila zkouška z filosofie - slyším, že je to něco neskutečně strašného. (90. léta)
- ★ (+) Individuální péče o jednotlivé studenty. Intelektuální úroveň některých učitelů. (-) Malá spolupráce s církví, jinými teologickými fakultami, mám pocit, že teologické zamrznutí ve 30.-50. letech u K. Bartha. (90. léta)
- ★ Někteří učitelé ochotně jezdí do sborů, na pastorálky. Mohli by více publikovat, hlavně populárně, pro zajímavější se laiky. Až teď začal vycházet komentář k NZ – je dost pozdě – 25 let po roce 1989. Ale aspoň že už vychází. (90. léta)
- ★ Možnost po-studijního vzdělávání farářů v různých kursech zaměřených na speciální oblasti práce faráře. (90. léta)
- ★ Biblistiku, tu také nejvíce upotřebím v praxi. Posílil bych semináře, diskuse, teologické přemýšlení, vyjasňování. Možná by bylo dobré zavést praxe v nemocnicích, v kaplanstvích. (90.-0. léta)
- ★ Oceňuji biblistiku, individuální přístup. (90.-0. léta)
- ★ Úroveň biblistiky. (90.-0. léta)
- ★ +++ Kvalitní intelektuální a teologická práce. Svědecký příklad mnoha vyučujících // --- Chybí duchovní doprovázení a formace budoucích farářů, současný farář ji neposkytuje, zřejmě kvůli svým osobnostním limitům a církev se dostatečně nestará. (90.-0. léta)
- ★ Obecně dává dobrý rozhled, vede k samostatnému úsudku. Oceňuji biblické vědy, systematickou teologii. Lepší by mohla rozhodně být v praktické teologii a intenzivněji spirituálně pečovat o studenty. (90.-0. léta)
- ★ Dnešní si netroufám moc soudit. Daří se, viděno z odstupů, víc fakultu otevřít do světa. Ale nevidilo by mi větší zapojení učitelstva do života církve, v tom předcházející generace (samozřejmě logicky na fakultě coby pouze církevním učilišti) byly aktivnější - publikační činnost směrem do církve, přednášky, zapojení do debat atd. (90.-0. léta)

★ Současnou ETF nemohu moc posoudit, proměna asi není od času mých studií, tak velká, lidé, kteří tu studují, mi připadají ve stejné pozici, jako jsem byl sám před deseti lety, stejně se snaží si probíjet uprostřed široké palety pohledů a postojů ten svůj. Stejně jako mě mrzelo, že jsem už nezažil Molnára, Biče, a jiné, tak jim bude chybět Heller, Balabán, Hejdánek a další. Ale s tím se nedá nic dělat, ti výrazní tam stejně nějak zůstávají skrze současné pokračovatele. (0. léta)

★ Oceňuji odbornost v oborech biblistiky a církevních dějin. Lepší by mohla být v praktické teologii. (0. léta)

★ Svoboda... ale více myslet na to, že tam studují i lidé, kteří mají být v budoucnu FARÁŘI. (0. léta)

★ O dnešní ETF už toho vím velmi málo, nedovolím si moc hodnotit. Troufám si ale říct, že v oblasti praktické teologie by jistě bylo co rozvíjet i nyní. (0. léta)

★ Současnou fakultu v podstatě neznám. Obrovským plusem je rozhodně knihovna. Lepší by mohla být v celém oboru praktické teologie, v jasné koncepci jednotlivých předmětů (co si má odnést, jakým způsobem na to, co je nutno pro splnění atd.) Více "nutit" studenty, aby se zapojovali do práce na nějakém sboru (ať už domovský či vlastní). Sám z toho doteď bohatě čerpám ★ je to minimálně pět let praxe. Kam se na to hrabe vikariát? (0. -náctá léta)

★ Oceňuji: liberálnost, důraz na Bibli a snaha s ní vést upřímný rozhovor, hledat smysl. A podobnou snahu v etice a religionistice. Lepší by mohla v oblasti pastorační a katechetiky - o trochu více praktičnosti, a zmírnit překážku, jakou je filosofie. (0. -náctá léta)

★ Velmi kvalitní je biblistika, to je super vklad. A také religionistika. (0. -náctá léta)

★ Otevřenost, možnost studia I pro necírkevní lidi. Zlepšit práci faráře pro studenty. (-náctá léta)

★ Oceňuji atmosféru fakulty – vlídnost učitelů. Výborná knihovna. Příliš velký důraz na jazyky! ETF by měla být více současná – příliš často řeší otázky, které dnes málokdo klade. ETF umí bezvadně znejišťovat a bořit různé systémy, ale také často nenabízí cestu či východisko. (-náctá léta)